

punkt var gaaet for nær. Jeg vil indrømme, at man navnlig paa Udførselsforbudenes Omraade mangan Gang kan have været nødt til at gribe ind, saaledes at man skader den ene for at gavne andre eller for at gavne det hele, det kan ikke undgaas, at saaledes maa det mangan Gang falde. Hvis man med en saadan Magt i Hænde og nødt til, om ikke i samme Omfang, som Ministeriet har brugt den, saa dog at bruge den i betydeligt Omfang — og det er, indrømmer jeg, Ministeriet — under disse Forhold skulde kunne ramme det rette i alle de vanskelige Tilfælde, der foreligger, saa nøjagtigt, at man aldrig gik nogen Interesser eller noget Erhverv for nær, saa maatte man virkelig være en lille Vorherre og slet ikke mindre end det. Det forekommer mig lidt usundt, at Ministeriet er kommet til en saa højtspændt Opfattelse af sin egen Fuldkommenhed. Men det hænger sammen med — og det forklarer —, at man ønsker at have andre i en vis Fjernhed, ikke mener at have synderlig Brug for andres Raad og andres Medvirken. Det er ogsaa ejendommeligt, naar der med en saa ufordulgt Stolthedfølelse henpeges til dette, at vi har bevaret vor Neutralitet, og at vi har et blomstrende Forretningsliv. Maa jeg spørge: Har man ikke bevaret Neutraliteten, og har man ikke et blomstrende Forretningsliv — saaledes som netop Krigen med den Udvikling, den har faaet for de nordiske Lande, har skabt det for et neutralt Land — ogsaa i Norge og i Sverige? Det er Forhold, der i alt væsentligt beror paa Tingenes naturlige Udvikling og ikke paa de enkelte Regeringers Visdom.

Men disse psykologiske Iagttagelser, som jeg — og vistnok ikke jeg alene — har gjort under denne Forhandling, bestyrker mig unægtelig end mere i min Overbevisning om, at naar vi nu skal lovgive paa et stort og vanskeligt nyt Omraade, er Tiden ikke til at lægge en endnu mere udstrakt Enevælde i Ministeriets Haand, end vi nogen Sinde tidligere har lagt — Enevælde med Hensyn til Skattens Bevægelse og med Hensyn til de mange Millioners Anvendelse —, men at det er nødvendigt, og til syvende og sidst i det høje Ministeriums egen Interesse, at der fastsættes visse klare og bestemte Hovedregler, og at vi dér, hvor disse Regler ikke strækker til, og hvor der maa handles administrativt, ved Aftaler eller paa anden Maade sikrer os en parlamentarisk Medvirken indenfor rimelige Former til disse Bestemmelers Udførelse.

Indenrigsministeren (Rode): Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) og det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) har paa forskellig Maade beskæftiget sig med Regeringens Stilling i det hele taget under den nuværende Situation. Det ærede førstnævnte Medlem skildrede paa Baggrund af nogle Udtalelser, som jeg fremsatte i Gaar, Forholdene saaledes, at den nuværende Regering i Virkeligheden ikke var i Besiddelse af nogen egentlig Indflydelse, og at dette viste sig derigennem, at den var angst for at gøre andet, end hvad den kunde faa alle Partier med til, derfor var ogsaa Landstingets Stilling blevet ganske anderledes under den nuværende Situation end tidligere. Det var lidt ejendommeligt at høre denne Udtalelse om, at Ministeriet var angst for at gøre andet, end hvad det kunde faa de andre Partier med til, fremsat af et Medlem af et Parti, som ellers altid taler om, at Regeringen burde handle saaledes, at den kunde faa de andre Partier med. Hvis Forholdet nu er det, at Regeringen bestræber sig for at tilvejebringe en Samstemning mellem Partierne, og dette i høj Grad sker efter Opfordring og Tilskyndelse fra de andre Partier, kan man dog ikke bagefter vende sig med en Bebrejdelse mod Regeringen og sige, at det er ud fra en Angstfølelse, den i saa Henseende handler. Nu er det meget rigtigt, at dette Synspunkt: Ønskeligheden af i saa høj Grad som muligt at faa de andre Partier med til mange af de Foranstaltninger, som her skal træffes, har været bærende for Regeringens Arbejde. Men der er ogsaa et andet Moment, som spiller ind i dette Forhold, og det er dette, at der for Øjeblikket sidder en Rigsdag, hvis to Ting har et uensartet Flertal. Der er et ganske bestemt Modsetningsforhold mellem de to Tings Flertal. Og Forholdet er det, at det ærede Medlem fra Æbeltoft, der ellers gennem sit politiske Liv har været meget ivrig for at understrege Betydningen af, at det blev Folketinget, hvis Anskuelse var den førende, under denne Situation paa ingen Maade viger tilbage for at benytte den særlige Stilling, som hans Parti har i Landstinget, til at fremtvinge baade det ene og det andet Forhold, og det har han jo en særegen Evne til at gøre i den nuværende Situation, fordi de Spørgsmaal, som vi i Aar forhandler om, er Spørgsmaal, som skal løses, just naar de forelægges, og ikke kan udskydes.

Ønsket om at tilvejebringe en vis Sam-